

Förlängning av uppehållstillstånd på grund av anknytning

RS/079/2021

Fastställelsebeslut: RA/181/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2021-07-20			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2021-07-20			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
2021-10-29	2.0	2.7	RA/212/2021
2023-11-24	3.0	2.6 och fotnot 92	RA/074/2023

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden	1
Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund och syfte	4
2. Rättslig bedömning	5
2.1 Prövningsordningen	5
2.2 Vilka undantag i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen kan aktualiseras i olika situationer?	7
2.3 Uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen	10
2.4 Uppehållstillstånd för makar, sambor och för dem som avser att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande, när förhållandet består	11
2.5 Förlängt uppehållstillstånd för makar, sambor och för dem som avser ingå äktenskap eller inleda samboförhållande när förhållandet har upphört	13
2.6 Vilka bestämmelser ska tillämpas för anknytningspersonens barn och medföljande barn	14
2.7 Förlängt uppehållstillstånd för förälder till ett utländskt barn som är flykting eller alternativt skyddsbehövande	15
2.8 Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen om tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande	16
2.9 En utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för och sammanbor med ett barn i Sverige	18
2.10 En utlänning som ska utöva umgänge med ett barn i Sverige	18
2.11 Förlängning av ett uppehållstillstånd som har beviljats med stöd av 5 kap. 3 a § tredje stycket utlänningslagen	18
2.12 Förlängning av uppehållstillstånd som har getts med stöd av 5 kap. 16 § utlänningslagen	20
2.13 Tillståndstider och förutsättningarna för permanent uppehållstillstånd	21

Sammanfattning

De förändrade reglerna i utlänningslagen innebär bland annat att tidsbegränsade uppehållstillstånd är huvudregel. Prövningen av ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning kommer i fortsättningen inte att ske vid ett ansökningstillfälle, som vid ett beviljande resulterar i ett permanent uppehållstillstånd. Samma anknytningsförhållande kan i stället behöva prövas i samband med en eller flera ansökningar om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Prövningen kommer vanligtvis att ske enligt samma bestämmelse i utlänningslagen som låg till grund för det tidigare uppehållstillståndet.

För att det ska vara fråga om en ansökan om förlängning som kan beviljas efter inresan måste personen *dels* ha haft uppehållstillstånd enligt reglerna om uppehållstillstånd på grund av anknytning, *dels* måste grunden – dvs. vanligtvis anknytningspersonen – vara densamma.

Anhöriginvandrare kan alltså fortsättningsvis komma att vistas i Sverige med tidsbegränsade uppehållstillstånd under en längre tid. Det kan bland annat innebära att förutsättningarna för uppehållstillståndet förändras under tiden i Sverige i högre grad än tidigare. Anhöriginvandraren kan till exempel ha beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd delvis på grund av sin situation i hemlandet, men är vid förlängningstillfället bosatt i Sverige, vilket kan påverka prövningen. Det kan också hända att personen har fått uppehållstillstånd som barn, men under tiden i Sverige har blivit vuxen, vilket innebär att prövningen kommer att ske utifrån andra regler och förutsättningar än dem som gäller för barn. Prövningen av en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd på grund av anknytning kan alltså göras utifrån förändrade förhållanden och andra omständigheter än de som låg till grund för det tidigare uppehållstillståndet.

För att ett nytt uppehållstillstånd för makar och sambor och blivande makar och sambor ska kunna ges krävs att förhållandet består. När ett sådant förhållande har upphört, och den sökande återoppar anknytning till en annan sambo eller partner, går det inte att bevilja ett nytt uppehållstillstånd enligt bestämmelserna om uppehållstillstånd för makar och sambor. I sådana fall får den nya anknytningen prövas enligt undantagsreglerna om fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande har upphört.

För en fortsatt rätt till uppehållstillstånd för barn och deras anhöriga krävs att den sökande – eller anknytningspersonen – fortfarande är ett barn i utlänningslagens mening, och att det finns förutsättningar i övrigt för uppehållstillstånd. Om det inte längre rör sig om ett barn i utlänningslagens mening kan det istället bli aktuellt att göra en prövning om av det går att bevilja uppehållstillstånd enligt bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande, eller synnerliga skäl.

1. Bakgrund och syfte

Ett uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 2005 års utlänningslag (2005:716) har enligt huvudregeln varit permanent. I vissa fall har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljats vid första beslutstillfället, t.ex. för en make eller sambo om makarna eller samborna inte stadigvarande har sammanbott utomlands.¹

Den 20 juli 2016 trädde lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige i kraft (tillfälliga lagen). Under den tillfälliga lagens giltighetstid skulle uppehållstillstånd för flyktingar och alternativt skyddsbehövande som huvudregel tidsbegränsas.² Detsamma gällde för uppehållstillstånd för anhöriga till flyktingar och alternativt skyddsbehövande med tidsbegränsade uppehållstillstånd. Uppehållstillstånd enligt de regler som inte har sitt ursprung i familjeåterföreningsdirektivet³ beviljades inte alls när anknytningspersonen var en skyddsbehövande med ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.⁴

Den 20 juli 2021 upphörde tillfälliga lagen att gälla. Samtidigt trädde flera ändringar i utlänningslagen i kraft. Ändringarna innebär bland annat att uppehållstillstånd som huvudregel ska vara tidsbegränsade, att permanent uppehållstillstånd tidigast kan beviljas efter att utlänningen har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år och endast om vissa särskilda krav är uppfyllda. Möjligheterna att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning begränsas i jämförelse med de tidigare gällande bestämmelserna i utlänningslagen.

Reglerna om uppehållstillstånd på grund av anknytning finns i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. I 5 kap. 16 § utlänningslagen finns bestämmelser om fortsatt uppehållstillstånd i vissa fall, när ett förhållande har upphört. De förändrade reglerna, med tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel, innebär bland annat att prövningen av en anknytning inte bara kommer att ske vid ett ansökningstillfälle som vid ett beviljande resulterar i att personen får ett permanent uppehållstillstånd. Samma anknytning kan i stället komma att prövas enligt bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen vid en ansökan – eller flera ansökningar – om förlängning av uppehållstillstånd.

Det finns begränsad vägledning i rättspraxis och förarbeten om hur tillämpningen ska ske vid en ansökan om förlängt uppehållstillstånd på grund av anknytning. Detta rättsliga ställningstagande syftar därför till att ge vägledning kring hur de nya reglerna om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska tolkas och tillämpas vid en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd.

¹ 5 kap. 8 § utlänningslagen (2019:486).

² 5 § tillfälliga lagen.

³ Dvs reglerna i 5 kap. 3 a § utlänningslagen.

⁴ 6 § tillfälliga lagen.

2. Rättslig bedömning

2.1 Prövningsordningen

En ansökan om uppehållstillstånd får som huvudregel inte bifallas efter inresan i landet. Undantag från denna regel har sedan tidigare kunnat göras när ansökan har avsett förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som har beviljats på grund av familjeanknytning med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 5 kap. 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen.⁵ Detta undantag i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen infördes i syfte att möjliggöra förlängning av tidsbegränsade uppehållstillstånd som getts i anknytningsfall inom ramen för systemet med uppskjuten invandringsprövning.⁶

Principen om uppskjuten invandringsprövning innebar i huvudsak att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljades gifta par och sambor om de inte stadigvarande hade sammanbott utomlands. Detsamma gällde för sådana par som hade för avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande (s.k. snabba anknytningar).⁷ Ett nytt uppehållstillstånd – som utgångspunkt ett permanent sådant – kunde ges om förhållandet bestod efter två års prövotid.⁸ Under vissa förutsättningar har fortsatt uppehållstillstånd kunnat ges även när det anknytningsgrundande förhållandet har upphört.⁹ Denna möjlighet är däremot ett avsteg från utgångspunkten att den som inte längre har en grund för uppehållstillstånd ska återvända till sitt hemland.¹⁰

Bestämmelsen om att ett nytt uppehållstillstånd på grund av anknytning i vissa fall kan beviljas om förhållandet består har nu placerats i 5 kap. 3 g § i stället för i 5 kap. 16 § utlänningslagen. Det betyder att 5 kap. 16 § utlänningslagen numera bara reglerar förutsättningarna för fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande har upphört. Med tanke på bestämmelsens avvikande innehåll¹¹, tillståndstid¹² och utmönstringen av 5 kap. 8 § utlänningslagen¹³ har nu 5 kap. 16 § utlänningslagen i hög utsträckning karaktären av en undantagsbestämmelse.

Bestämmelsernas nya utformning innebär en förändring i vilken ordning en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd på grund av anknytning ska prövas.

⁵ 5 kap. 18 § första stycket och andra stycket 3 utlänningslagen. Upphållstillstånd på grund av anknytning enligt andra bestämmelser, däribland 5 kap. 3 § första stycket 2 a utlänningslagen, har vanligtvis varit permanent vid första beslutstillfället.

⁶ Se mer i prop. 1999/2000:43 s. 65.

⁷ Se tidigare gällande 5 kap. 8 § utlänningslagen (2019:486)

⁸ Tidigare gällande 5 kap. 16 § utlänningslagen (2019:486)

⁹ Se 5 kap. 16 § utlänningslagen (2019:486).

¹⁰ Prop. 2020/21:191 s. 100.

¹¹ I bestämmelsen regleras endast förutsättningarna för uppehållstillstånd i de fall det tillståndsgrundande förhållandet har upphört. 5 kap. 16 § utlänningslagen kan inte ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd, och det finns inte heller något lagstöd för att förlänga ett uppehållstillstånd som har getts med stöd av bestämmelsen.

¹² Ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader, till skillnad från vad som gäller för ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen, se 5 kap. 3 g § utlänningslagen.

¹³ Tidigare utgjorde 5 kap. 8 § en sorts länk mellan 5 kap. 3 och 3 §§ å ena sidan och 5 kap. 16 § utlänningslagen å andra sidan.

Nu blir utgångspunkten att bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen ska utgöra grunden för ett uppehållstillstånd på grund av anknytning vid såväl det första beslutstillfället som vid prövningen av förlängningsansökningar.¹⁴

Prövningen av frågan om uppehållstillstånd som sådan ska ske i den ordning som följer av 5 kap. utlänningslagen.¹⁵ Det betyder att återopade skyddsskäl ska prövas i första hand¹⁶. Därefter prövas frågan om uppehållstillstånd på grund av anknytning¹⁷, uppehållstillstånd på grund av tidigare arbete eller tryggad försörjning¹⁸, arbete¹⁹ eller studier²⁰ osv. innan det blir aktuellt att ta ställning till om ett nytt uppehållstillstånd kan ges när ett förhållande har upphört enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen.²¹

När det gäller förlängt uppehållstillstånd för makar, sambor och för dem som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande²² samt medsökande barn finns det däremot vissa begränsningar i 5 kap. 3 g § tredje stycket sista meningen utlänningslagen. Begränsningen gäller vilken sorts anknytning som kan ligga till grund för ett uppehållstillstånd. Detta eftersom nämnda bestämmelse anger att en utlänningsperson som med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas ett nytt uppehållstillstånd på den grunden *endast* om förhållandet består.

Det innebär att den som har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen²³ och vars förhållande har upphört inte kan få något nytt uppehållstillstånd med stöd av de angivna bestämmelserna²⁴, i de fall det återopas en ny anknytningsperson. Det beror på att det tillståndsgrundande förhållandet i ett sådant fall inte består.

Frågan om uppehållstillstånd på grund av anknytning ska i sådana fall i stället prövas enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen. Som redovisat anger den bestämmelsen förutsättningarna för fortsatt uppehållstillstånd när förhållandet har upphört.

Uppehållstillstånd på grund av tidigare hushållsgemenskap²⁵ eller anknytning till ett härvarande barn²⁶ skulle däremot kunna ligga till grund för ett nytt uppehållstillstånd. Detta eftersom begränsningen i 5 kap. 3 g § tredje stycket inte omfattar anknytning enligt bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen som reglerar den sortens anknytningsförhållanden.

¹⁴ Jfr prop. 2020/2021:191 s. 96.

¹⁵ Jfr prop. 2004/05:170 s. 153 f., MIG 2007:33 och UM 1198-06. Se också RS/046/2021.

¹⁶ Enligt 5 kap. 1 § utlänningslagen.

¹⁷ Enligt 5 kap. 3-3 g §§ utlänningslagen.

¹⁸ Enligt 5 kap. 5 § utlänningslagen.

¹⁹ Frågan om arbetstillstånd prövas i sådana fall enligt 6 kap. 2-2 a §§ utlänningslagen, medan ett uppehållstillstånd, om det finns förutsättningar för det, kan beviljas med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen.

²⁰ Enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen.

²¹ Först när det har konstaterats att uppehållstillstånd *inte kan ges på annan grund* ska en prövning ske enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen, se lydelsen i bestämmelsen.

²² Enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen.

²³ Dvs. på grund av anknytning till en make, maka, sambo eller på grund av en avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande med en person i Sverige.

²⁴ I 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1

²⁵ Enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen.

²⁶ Till exempel enligt 5 kap. 3 a § första stycket 3 eller 4 utlänningslagen.

2.2 Vilka undantag i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen kan aktualiseras i olika situationer?

Enligt 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen får uppehållstillstånd beviljas trots att personen befinner sig i Sverige om det är fråga om en ansökan om uppehållstillstånd som avser *förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd* som beviljats en utlänningslag med stöd av 3 eller 3 a §§ utlänningslagen.

För att det ska vara en sådan ansökan om förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd måste personen *dels* ha haft uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen, *dels* måste den återopade grunden i huvudsak vara oförändrad.²⁷ Däremot krävs inte att personen kan få tillstånd med stöd av samma tillståndspunkt i 5 kap. 3 eller 3 a §§ som tidigare.

Exempelvis är det inte fråga om förlängning av uppehållstillstånd i den mening som avses i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen när personen återopar en ny anknytningperson vid förlängningstillfället. Det beror på att uttrycket förlängning innebär att det ska röra sig om ett förlängt uppehållstillstånd på oförändrad grund. Det gäller även om anknytningen skulle prövas enligt samma bestämmelse i 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen som låg till grund för det första tillståndet.²⁸ Det är däremot fråga om en sådan förlängning av uppehållstillstånd som avses i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen om anknytningsspersonen är densamma vid förlängningstillfället men prövningen sker enligt andra bestämmelser än dem som låg till grund för tidigare tillstånd.²⁹ I sådana fall är den återopade grunden, dvs. i detta fall anknytningsspersonen, oförändrad.

Sammanfattningsvis är det avgörande att personen har haft tillstånd med stöd av 5 kap. 3 eller 3 a §§ utlänningslagen och att grunden är i huvudsak oförändrad. I sådana fall kan ansökan beviljas inifrån landet med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen.

I andra fall får det ske en prövning om ansökan kan beviljas med stöd av någon av de andra undantagsbestämmelserna i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen. Nedan kan ni läsa om några exempel på olika situationer som kan uppstå.

1. Den sökande har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen och återopar en ny anknytningssperson enligt dessa bestämmelser

²⁷ Jfr Migrationsöverdomstolens uttalande i MIG 2021:1 om att det i uttrycket *förlängas* normalt sett ligger att ansökan avser ett fortsatt tillstånd på samma grund och görs innan giltighetstiden för det beviljade tillståndet gått ut.

²⁸ Till exempel om den sökande vid det första ansökningstillfället var gift eller sambo med en person som är bosatt i Sverige, och vid förlängningstillfället är gift eller sambo med en annan person som är bosatt i Sverige.

²⁹ Till exempel om den sökande vid det första ansökningstillfället fick uppehållstillstånd som barn på grund av anknytning till en förälder, men vid förlängningstillfället har fyllt 18 år. I ett sådant fall ska anknytningen i första hand prövas enligt bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen om uppehållstillstånd på grund av tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande.

När den sökande har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen och återopar en ny anknytningsperson som omfattas av dessa bestämmelser går det inte att göra undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen. Inte heller undantaget i 5 kap. 18 § andra stycket 5 utlänningslagen kan bli tillämpligt.

Med *stark anknytning* avses tillståndsgrundande anknytning, dvs. att det finns förutsättningar att bevilja uppehållstillstånd, enligt bland annat 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen.³⁰ Begränsningen i 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen omfattar anknytning enligt de bestämmelserna, och innebär att en ny anknytning enligt dessa bestämmelser inte kan ligga till grund för uppehållstillstånd. Anledning till att 5 kap. 18 § andra stycket 5 inte blir tillämplig i denna situation är alltså att begränsningen i 5 kap. 3 g § utlänningslagen, som redovisats ovan, innebär att det inte kan finnas någon sådan stark anknytning enligt 5 kap. 3 § eller 3 a § utlänningslagen som avses i bestämmelsen i denna situation.

Om det inte finns möjlighet att bevilja uppehållstillstånd enligt någon av de andra bestämmelserna i 5 kap. 3 eller 3 a och 18 §§ utlänningslagen, ska det göras en prövning av om det finns förutsättningar för fortsatt uppehållstillstånd enligt undantagsregeln i 5 kap. 16 § utlänningslagen. Den bestämmelsen gör det möjligt för en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning att under vissa förutsättningar få fortsatt uppehållstillstånd när förhållandet har upphört.³¹ Sakprövningen av en ny anknytning, när ett förhållande har upphört, har tidigare gjorts enligt den bestämmelsen.³² Ett nytt anknytningsförhållande har i sådana fall kunnat ligga till grund för fortsatt uppehållstillstånd om det därigenom skulle ha uppstått en särskild anknytning till Sverige.³³ På motsvarande sätt kan sådan anknytning även fortsättningsvis ligga till grund för fortsatt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § första stycket 1 utlänningslagen. När den sökande återopar en ny anknytningsperson, till exempel ett nytt samboförhållande, innebär det däremot inte i sig att det finns sådan särskild anknytning till Sverige som medför att fortsatt uppehållstillstånd ska kunna ges. Det får göras en individuell bedömning för att avgöra om det rör sig om en tillräcklig anknytning till Sverige för fortsatt uppehållstillstånd enligt undantagsregeln.

Eftersom det inte är fråga om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen kan något försörjningskrav enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen inte uppställas.

En ansökan om uppehållstillstånd som prövas enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen kan bifallas efter inresan med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen. Att undantag kan göras med stöd av bestämmelsen har sin grund i bland annat Migrationsöverdomstolens uttalanden i MIG 2014:12. Migrationsöverdomstolen uttalade bland annat att en utlänning vars ansökan om uppehållstillstånd ska prövas enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen på många sätt har en gynnsam ställning.

³⁰ Jfr UN 386-00, UN 387-00, UN 388-00 och UN 389-00.

³¹ Tidigare gällande 5 kap. 16 § tredje stycket utlänningslagen (2019:486).

³² I bestämmelsen ryms bland annat familjeanknytningsfall, jfr prop. 1999/2000:43 s. 64 och MIG 2008:11.

³³ Jfr tidigare gällande 5 kap. 16 § tredje stycket 1 utlänningslagen (2019:486)

Bestämmelsen i sig innebär dels att ett fortsatt uppehållstillstånd kan ges på grunder som helt saknar samband med det ursprungliga uppehållstillståndet, dels att ansökningar om sådant tillstånd enligt 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen undantas från huvudregeln i första stycket samma bestämmelse om att uppehållstillstånd ska ha sökts och beviljats före inresan i Sverige. Enligt Migrationsverket gäller denna denna praxis även om det införts nya bestämmelser i utlänningslagen. En annan ordning skulle riskera att leda till att 5 kap. 16 § utlänningslagen förlorar sin betydelse.³⁴

2. Personen har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen och återopar en ny anknytningsperson enligt andra bestämmelser

När den återopade anknytningen är av annat slag än dem som omnämns i 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen³⁵ kommer anknytningen istället att i första hand prövas enligt tillämpliga bestämmelser i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. Först när en sådan prövning har gjorts kan det bli aktuellt att ta ställning till om det finns skäl för fortsatt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen. Frågan är då vilket – eller vilka – undantag i 5 kap. 18 § utlänningslagen som kan aktualiseras vid prövningen enligt 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen i en sådan förlängningssituation.

Det händer att den sökande har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen och vid förlängningstillfället återopar en ny anknytning som ska prövas enligt andra bestämmelser än dem som omfattas av begränsningen i 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen (det vill säga alla andra situationer än när anknytningspersonen är sökandens make, make eller sambo).

En sådan situation kan uppstå när ett förhållande mellan makar eller sambor har upphört, och den sökande vid förlängningstillfället i stället återopar anknytning till ett i Sverige bosatt barn.³⁶ I ett sådant fall är det inte fråga om förlängning av uppehållstillstånd i den mening som avses i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen, eftersom den återopade grunden för uppehållstillstånd är förändrad. Det innebär att det dels blir fråga om att ta ställning till om undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen kan göras med stöd av andra stycket 5 eller 11 i samma bestämmelse, och dels om anknytningen kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt tillämpliga bestämmelser i 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen. Om resultatet blir att något uppehållstillstånd inte kan ges med stöd av 5 kap. 3 eller 3 a §§ utlänningslagen, eller på annan grund, ska en prövning enligt 5 kap. 16 §, och slutligen 5 kap. 6 §, utlänningslagen göras.

³⁴ Migrationsöverdomstolens uttalanden i MIG 2014:12 kan däremot, enligt Migrationsverkets uppfattning, inte ges en så långtgående tolkning att de skulle innebära att undantag från huvudregeln i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen kan göras i andra fall än de som faller inom tillämpningsområdet för 5 kap. 16 § utlänningslagen. Det betyder, som framgår ovan, att det inte är fråga om förlängning i den mening som avses i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen när det återopas ett annat anknytningsförhållande än det som låg till grund för ett tidigare uppehållstillstånd på grund av anknytning, vid prövningen enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen.

³⁵ Dvs. annan anknytning än den som avses i 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen

³⁶ Enligt 5 kap. 3 a § första stycket 3 eller 4 utlänningslagen.

3. I ansökan återopas samma anknytningsperson, men anknytningen ska prövas enligt andra regler än dem som låg till grund för det första uppehållstillståndet

Det händer att en anknytningsperson ansöker om förlängt uppehållstillstånd på grund av anknytning till samma person som tidigare men ändå inte kan få nytt tillstånd med stöd av samma punkt i 5 kap. 3 § eller 3 a § utlänningslagen. Om samma anknytning kan ligga till grund för ett tillstånd enligt en annan punkt i 5 kap. 3 § eller 3 a § utlänningslagen får ansökan beviljas trots att den sökande befinner sig i Sverige med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen.³⁷

Eftersom det tillståndsgrundande anknytningsförhållandet är oförändrat och anknytningen ska prövas enligt 5 kap. 3 § eller 3 a § utlänningslagen är kraven för att det ska vara fråga om en förlängning av ett uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen uppfyllda.

Detta kan till exempel bli aktuellt när ett barn som har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 a eller 3 a § andra stycket utlänningslagen vid förlängningstillfället har fyllt 18 år, och anknytningen till föräldern och Sverige därför prövas enligt andra bestämmelser än dem som låg till grund för det tidigare tillståndet.³⁸

4. Om det ursprungliga uppehållstillståndet har utfärdats på grund av oriktiga uppgifter

Om det ursprungliga uppehållstillståndet har grundats på ett skenförhållande, eller har utfärdats på andra oriktiga grunder, dvs. när det har skett ett kringgående av bestämmelserna i utlänningslagen, är det inte möjligt att göra undantag med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen. En sådan ansökan kan inte betraktas som en ansökan om förlängt uppehållstillstånd, utan får betraktas som en ny ansökan om uppehållstillstånd inifrån landet. Ansökan får i sådana fall prövas enligt övriga undantagsregler i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen.³⁹

2.3 Uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen

Som framgår ovan kommer bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen⁴⁰, att som utgångspunkt utgöra grunden för uppehållstillståndet vid såväl det första beslutstillfället som vid prövningen av förlängningsansökningar. Det innebär alltså att samma anknytningsförhållande kan komma att prövas enligt rekvisiten i dessa bestämmelser vid flera tillfällen.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen på grund av anknytning till en person som har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska vara tidsbegränsat och gälla för samma tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen.

³⁷ Jfr prop. 2020/21:191 s. 96 där regeringen bland annat uttalar att bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen kan aktualiseras i en sådan situation.

³⁸ Till exempel enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 eller tredje stycket 3 utlänningslagen.

³⁹ Jfr MIG 2014:12.

⁴⁰ Tidigare beviljades fortsatt uppehållstillstånd för makar och sambor enligt regelverket i 5 kap. 16 § utlänningslagen,

Om anknytningspersonen är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige ska uppehållstillståndet vara tidsbegränsat och gälla i två år.

Om ett nytt uppehållstillstånd beviljas enligt 5 kap. 3 eller 3 a § ska det vara tidsbegränsat och gälla i två år, förutsatt att det inte skulle innebära att uppehållstillståndet får längre giltighetstid än anknytningspersonens tillstånd eller att ett permanent uppehållstillstånd kan beviljas.⁴¹

Utifrån denna systematik och mot bakgrund av att familjemedlemmarnas tillståndstid ska följa anknytningspersonens⁴², kan ett nytt uppehållstillstånd beviljas på samma grund som tidigare enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen, om det finns förutsättningar för det utifrån kraven i den aktuella bestämmelsen.

Utgångspunkten vid prövningen av en ansökan om förlängt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3-3 a §§ utlänningslagen är att det ska göras en förnyad prövning av om det finns förutsättningar att bevilja ett uppehållstillstånd. Förutsättningarna kan ha förändrats efter att det första uppehållstillståndet har beviljats, till exempel på grund av att den sökande har beviljats tillstånd delvis utifrån sin situation i hemlandet, och vid förlängningstillfället är bosatt i Sverige. Det kan också hända att den sökande har fått uppehållstillstånd som barn, men under tiden i Sverige har blivit vuxen, vilket innebär att prövningen kommer att ske enligt andra bestämmelser än vid föregående prövningstillfälle. Prövningen av en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd på grund av anknytning kan alltså komma att göras utifrån andra förutsättningar, och ta sikte på andra omständigheter, än de som låg till grund för ett tidigare uppehållstillstånd.

2.4 Uppehållstillstånd för makar, sambor och för dem som avser att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande, när förhållandet består

För att makar, sambor och personer som avser att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande ska kunna beviljas ett nytt uppehållstillstånd krävs, precis som tidigare, att det tillståndsgrundande förhållandet består.⁴³ Eftersom tidsbegränsade uppehållstillstånd numera beviljas vid all anhörginvandring har kravet på att förhållandet består utvidgats på så sätt att det omfattar samtliga fall där uppehållstillstånd har beviljats på grund av anknytning till en make eller sambo eller personer i seriösa förhållanden och som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande, liksom när uppehållstillstånd beviljats till ogifta barn till dessa personer.⁴⁴

Det förhållande som avses, och som ska bestå vid förlängningstillfället för att nytt tillstånd ska kunna ges, är förhållandet mellan makar, sambor och dem som har haft för avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande. För förlängt uppehållstillstånd för makar, sambor och medsökande barn krävs alltså dels att förhållandet består, och dels att det finns en grund för uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen.

⁴¹ 5 kap. 3 g § utlänningslagen. I sådana fall ska tillståndstiden begränsas så att det inte gäller för längre tid än anknytningspersonens tillstånd. Enligt 4 kap. 23 § utlänningsförordningen får, som huvudregel, inte heller tillstånd gälla för längre tid än personens pass gäller (se vidare i avsnitt 3.12).

⁴² Detta gäller inte när anknytningspersonen är bosatt i Sverige med permanent uppehållstillstånd eller har t.ex. nordiskt medborgarskap.

⁴³ 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen.

⁴⁴ Jfr. 5 kap. 3 g § och prop. 2020/2021:191 s. 96.

Om förhållandet mellan makarna eller samborna består kan även medföljande barn få fortsatt tillstånd.⁴⁵ Detta under förutsättning att det fortfarande finns ett tillståndsgrundande förhållande mellan föräldern och barnet.⁴⁶

För dem som har beviljats uppehållstillstånd på grund av en avsikt att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande med en person som är bosatt i Sverige⁴⁷ uppstår frågan om vilken bestämmelse som kan ligga till grund för ett nytt uppehållstillstånd när det tillståndsgrundande förhållandet består. Om den sökande vid förlängningstillfället har ingått äktenskap med anknytningspersonen är det bestämmelsen i 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen som ska utgöra grunden för prövningen och uppehållstillståndet. På liknande sätt kan det under vistelsetiden i Sverige ha uppkommit ett samboförhållande i sambolagens (2003:376) mening mellan den sökande och anknytningspersonen.⁴⁸

I 1 § sambolagen anges att definitionen av sambo ska tillämpas också när begreppet sambor används i andra författningar. Enligt tidigare praxis har förhållanden där sammanboendet har inletts i Sverige bedömts enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1 utlänningslagen om uppehållstillstånd pga. en avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande, om förhållandet framstår som seriöst. Prövningen skulle alltså ske enligt denna bestämmelse, oberoende av om det samtidigt skulle föreligga ett samboförhållande i sambolagens mening.⁴⁹ Denna praxis hade sin grund i utformningen av bestämmelsen i 5 kap. 8 § utlänningslagen och systemet med uppskjuten invandringssprövning som tillämpades för makar som inte stadigvarande sammanbott utomlands och personer som hade för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande.⁵⁰

De förändrade reglerna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen innebär att tidsbegränsade uppehållstillstånd är huvudregel. Bestämmelsen i 5 kap. 8 § utlänningslagen⁵¹ är utmönstrad ur utlänningslagen, och tillståndstiderna för sambor och personer som har för avsikt att inleda samboförhållande är reglerade på samma sätt. Sambor och de som har för avsikt att inleda samboförhållande kan därtill beviljas permanent uppehållstillstånd utifrån samma förutsättningar.⁵² Det finns därför inte längre skäl att göra en sådan åtskillnad mellan tillämpningsområdet för samboförhållanden enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 och 3 a § första stycket 1 utlänningslagen som tidigare, när sammanboendet har inletts i Sverige.⁵³

⁴⁵ 5 kap. 3 § första stycket 2 b, 3 a § andra stycket och 3 g § tredje stycket utlänningslagen.

⁴⁶ Enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 b eller 3 a § andra stycket utlänningslagen.

⁴⁷ Enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1 utlänningslagen.

⁴⁸ I båda dessa situationer rör det sig om en förlängning av uppehållstillstånd i den mening som avses i 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen, eftersom grunden är oförändrad (jfr avsnitt 2.2)

⁴⁹ Se MIG 2008:30.

⁵⁰ Jfr prop. 2014/15:32 s. 31 f. Systemet med uppskjuten invandringssprövning innebar att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljades, istället för ett permanent tillstånd, och att ett fortsatt uppehållstillstånd som huvudregel beviljades endast om förhållandet mellan utlänningen och anknytningspersonen bestod efter en provotid om – i normalfallet – två år.

⁵¹ Se tidigare gällande 5 kap. 8 § utlänningslagen (2019:486). Se också prop. 2020/2021:191 s. 169.

⁵² 5 kap. 3 g § utlänningslagen.

⁵³ Migrationsöverdomstolens uttalanden i MIG 2008:30, som delvis rör tolkningen av systemet med uppskjuten invandringssprövning i 5 kap. 8 § utlänningslagen (2019:486), får i denna del anses ha förlorat sin aktualitet.

Detta innebär sammanfattningsvis att ett samboförhållande i den mening som avses i 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen och 1 § första stycket sambolagen kan uppstå även mellan personer som endast har sammanbott i Sverige.⁵⁴ Det kan till exempel hända när en person vistas i Sverige med uppehållstillstånd och under denna tid lever tillsammans med anknytningspersonen. För ogifta personer som har beviljats ett uppehållstillstånd före inresan med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 1 a eller b utlänningslagen, och som därefter har levt tillsammans med anknytningspersonen i Sverige, kan det alltså bli aktuellt att bevilja ett nytt uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 och 3 g § utlänningslagen på grund av att det vid den tidpunkten föreligger ett samboförhållande i sambolagens mening. Det förutsätter förstås att förhållandet består vid tidpunkten för prövningen.

Att en sådan ansökan kan bifallas efter inresan med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket 3 utlänningslagen, när anknytningspersonen är densamma, framgår av avsnitt 2.1 (se ovan).

2.5 Förlängt uppehållstillstånd för makar, sambor och för dem som avser ingå äktenskap eller inleda samboförhållande när förhållandet har upphört

Bestämmelserna om fortsatt uppehållstillstånd när ett förhållande består respektive har upphört har i och med de förändrade reglerna i utlänningslagen getts en annorlunda utformning (se avsnitt 2.1 ovan).

Möjligheten att i vissa fall bevilja ett nytt tillstånd när det tillståndsgrundande förhållandet har upphört finns däremot kvar. Någon förändring när det gäller förutsättningarna för fortsatt uppehållstillstånd enligt punkterna 1-3 i 5 kap. 16 § utlänningslagen har inte aviserats i förarbetena. En återopad familjeanknytning kommer däremot i vissa fall att i första hand att prövas enligt regelverket i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. I de fall uppehållstillstånd på grund av en återopad familjeanknytning inte kan ges enligt de reglerna, till exempel på grund av begränsningen i 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen för makar och sambor och dem som avser att ingå äktenskap eller inleda samboförhållande⁵⁵, kan den återopade anknytningen få betydelse vid bedömningen enligt 5 kap. 16 § första stycket 1 utlänningslagen om fortsatt uppehållstillstånd på grund av särskild anknytning till Sverige.

Som en följd av övergången till tidsbegränsade uppehållstillstånd har kretsen som omfattas av 5 kap. 16 § utlänningslagen utvidgats och omfattar samtliga fall där uppehållstillstånd beviljats på grund av anknytning till en make eller sambo eller en blivande make eller sambo, liksom när uppehållstillstånd beviljats till ogifta barn till dessa personer.⁵⁶

⁵⁴ Jfr MIG 2011:17. Lagstiftaren har i förarbetena också uttalat att övergången till tidsbegränsade uppehållstillstånd som huvudregel kan komma att påverka vilken bestämmelse som ska tillämpas då ogifta par endast har sammanbott i Sverige, och att detta är en fråga som får utmejslas i rättspraxis, (se prop. 2020/21:1 s. 87).

⁵⁵ Se ovan i avsnitt 2.1. En person som har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till en make/maka/sambo eller blivande sambo enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 3 a § första stycket 1 utlänningslagen kan inte beviljas ett nytt uppehållstillstånd *på den grunden* när förhållandet inte består.

⁵⁶ Prop. 2020/21:191 s. 171.

Det betyder alltså att även ogifta barn kan beviljas fortsatt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 §, när förhållandet mellan föräldern och anknytningspersonen har upphört.

Ett uppehållstillstånd som beviljas med stöd av 5 kap. 16 § utlänningslagen när ett förhållande har upphört ska vara tidsbegränsat och kan, till skillnad från vad som tidigare har varit fallet, inte ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd.⁵⁷

Läs mer om förlängning av uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen i avsnitt 2.12 nedan.

2.6 Vilka bestämmelser ska tillämpas för anknytningspersonens barn och medföljande barn

Prövningen enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 a utlänningslagen

Enligt denna bestämmelse ska uppehållstillstånd beviljas till barn som är ogifta och har en förälder som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.⁵⁸

Bestämmelsens utformning innebär att den ofta kommer vara aktuell även vid ett förlängningstillfälle. Det som krävs är att personen som fortfarande är ett barn i utlänningslagens mening och att föräldern, tillika barnets anknytningsperson, alltså är bosatt i Sverige.⁵⁹

Prövning enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 b utlänningslagen

Enligt denna bestämmelse ska uppehållstillstånd även beviljas till barn som har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige.

Även dessa bestämmelsers utformning innebär att de ofta kommer vara aktuella när ett sådant uppehållstillstånd ska förlängas. Det krävs att personen fortfarande är ett barn i utlänningslagens mening. För att bestämmelsen ska vara tillämplig räcker dock inte att föräldern är gift eller sambo med vem som helst som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Det krävs att föräldrarnas tillståndsgrundande förhållande består.⁶⁰

Att föräldrarnas tillståndsgrundande förhållande måste bestå följer av 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen. Om föräldrarnas tillståndsgrundande förhållande inte består får det göras en prövning om det finns en annan grund att bevilja barnet tillstånd.

⁵⁷ Jfr. prop. 2020/21:191 s. 100.

⁵⁸ Av 5 kap. 3 § tredje stycket utlänningslagen framgår att uppehållstillstånd under vissa förutsättningar också kan beviljas till barn vars förälder, tillika anknytningsperson, har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1, 6 § eller 12 kap. 18 § utlänningslagen.

⁵⁹ Den rättsliga styrningen angående Prövning av barns bästa ([RS/009/2020](#)) och att Höra barn ([RS/010/2020](#)) har inte förändrats med anledning av den förändrade utlänningslagen.

⁶⁰ Den förändrade utlänningslagen medför dock inga ändringar i den rättsliga styrningen angående Prövning av barns bästa ([RS/009/2020](#)) och att Höra barn ([RS/010/2020](#)).

Om däremot kraven i 5 kap. 3 § första stycket 2 a eller b och 3 g § utlänningslagen är uppfyllda kan ansökan beviljas inifrån landet. Detta med stöd av 5 kap. 18 § andra stycket punkten 3 utlänningslagen.⁶¹

Prövningen enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen om tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande

Den nya ordningen med tidsbegränsade uppehållstillstånd innebär att barn som har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder kan komma att ha hunnit fylla 18 år innan de beviljats permanent uppehållstillstånd. Dessa barn kan vid förlängningstillfället inte längre beviljas uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 eller 3 a § andra stycket utlänningslagen.⁶²

I stället kan bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen vara tillämplig. Enligt denna bestämmelse får uppehållstillstånd beviljas för vissa anhöriga som har ingått i samma hushåll som anknytningspersonen. Förutom att ha ingått i samma hushåll ska det finnas ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna.

För att bestämmelsen ska vara tillämplig krävs även att anknytningspersonen är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, eller har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 1 eller 6 § eller enligt 12 kap. 18 § och har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd. Det innebär att om anknytningspersonen till exempel har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen, så är detta krav inte uppfyllt.⁶³ Se mer om prövningen enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen i avsnitt 2.8.

2.7 Förlängt uppehållstillstånd för förälder till ett utländskt barn som är flykting eller alternativt skyddsbehövande

Uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen

Ensamkommande barn som är flyktingar eller alternativt skyddsbehövande har rätt till familjeåterförening med sina föräldrar, förutsatt att barnet vid ankomsten till Sverige var skilt från föräldrarna.⁶⁴ 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen är alltså avsedd att möjliggöra familjeåterförening mellan ett sådant barn och barnets förälder eller föräldrar. Ett uppehållstillstånd som beviljas föräldrar på denna grund kommer i och med de förändrade reglerna i utlänningslagen att vara tidsbegränsat. Det innebär att bestämmelsen kan komma att aktualiseras även vid en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd.

Rekvisiten i bestämmelsen är utformade på ett sådant sätt att de kan komma att vara uppfyllda även vid förlängningstillfället. För det första krävs att anknytningspersonen är ett barn i utlänningslagens mening.

⁶¹ Där anges att kravet på att en ansökan om uppehållstillstånd ska vara beviljad före inresa i Sverige inte gäller om ansökan om uppehållstillstånd avser förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som beviljats en utlänning med stöd av 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen.

⁶² Barn är personer under 18 år, se 1 kap. 2 § utlänningslagen.

⁶³ Jfr MIG 2008:1.

⁶⁴ Eller från någon annan vuxen person som har trätt i föräldrarnas ställe. Se 5 kap. 3 § första stycket 4 utlänningslagen. Jfr också artikel 2 f. och 10.3 i familjeåterföreningsdirektivet.

Har anknytningspersonen fyllt 18 år är det inte möjligt att bevilja ett nytt uppehållstillstånd med stöd av bestämmelsen.⁶⁵ Därutöver ska anknytningspersonens status som flykting eller alternativt skyddsbehövande kvarstå. Förutsättningen att barnet vid ankomsten till Sverige ska ha varit skilt från sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i deras ställe kan i princip inte förändras.

Bestämmelsen syftar till att möjliggöra familjeåterförening, och inte familjesammanhållning. Det krävs däremot att anknytningspersonen och föräldern i detta läge lever tillsammans. Om familjemedlemmarna inte har återförenats på ett sådant sätt att de nu, dvs. vid förlängningstillfället, lever tillsammans i Sverige bör det inte vara möjligt att bevilja ett nytt uppehållstillstånd med stöd av bestämmelsen.

Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen

Upphållstillstånd ska enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen ges till en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller en annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan. För att en sådan förälder ska kunna ges uppehållstillstånd förutsätts alltså – i princip – samtidiga asylansökningar och beslut i dessa ansökningar.

Bestämmelsen har sitt ursprung i art. 23-24 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet och syftar till familjesammanhållning.⁶⁶ I artiklarna anges bland annat att medlemsstaterna ska se till att hålla familjen samlad (art. 23 p. 1) och att ett sådant uppehållstillstånd kan vara förnybart (art. 24 p. 1). Att ett sådant uppehållstillstånd kan förnyas har kommit till uttryck i tidigare gällande 5 kap. 3 § tredje stycket utlänningslagen⁶⁷ där giltighetstiden för ett nytt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen reglerades. Det betyder att ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 5 utlänningslagen ska kunna förlängas, även om det vid förlängningstillfället inte är fråga om samtidiga asylprocesser för barnet och föräldern. Något krav på att familjelivet har återupptagits eller ska återupptas kan inte uppställas för att ett förnyat tillstånd ska kunna ges.⁶⁸

2.8 Upphållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen om tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande

5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen ger möjlighet att bevilja uppehållstillstånd för vissa anhöriga som har ingått i samma hushåll som anknytningspersonen. Förutom att ha ingått i samma hushåll ska det finnas ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet.⁶⁹

⁶⁵ EU-domstolens avgörande i mål C-550/16 rör inte den här typen av situationer, när familjemedlemmarna redan har varit bosatta med uppehållstillstånd tillsammans i Sverige.

⁶⁶ Se prop. 2013/14:248 s. 61 f.

⁶⁷ SFS 2019:486.

⁶⁸ Jfr EU-domstolens avgörande i mål C-768/19 p. 53-59.

⁶⁹ I prop. 1996/97:25, s. 113, anges bland annat följande om förutsättningarna för anhöriga utanför kärnfamiljen att få tillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket utlänningslagen: "Regeringen

Bestämmelsen var ursprungligen inte avsedd att användas när den anhörige redan haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning och bor tillsammans med sin anknytningsperson i Sverige (familjesammanhållning). I stället var den huvudsakligen avsedd för att personer som befinner sig i utomlands under vissa förutsättningar skulle kunna återförenas med en nära anhörig i Sverige (familjeåterförening).

Bestämmelsen kan även tillämpas för familjesammanhållning.⁷⁰ Utgångspunkten är dock att bestämmelsen inte heller i denna situation kan tillämpas i strid med sin ordalydelse eller tidigare praxis.

Det betyder att såväl hushållsgemenskapen som beroendeförhållandet måste ha funnits i hemlandet för att tillstånd ska kunna beviljas. Vidare krävs att beroendeförhållandet är av ett sådant slag att det är svårt för släktingarna att leva åtskilda.⁷¹ I tidigare förarbeten har angetts att släktskapet, sökandens civilstånd och sökandens ålder kan vägas in i bedömningen av om ett särskilt beroendeförhållande finns.⁷² En ytterligare utgångspunkt för prövningen är att unga vuxna inte har någon rätt att leva tillsammans med sina föräldrar, utan vanligtvis får förutsättas kunna leva ett självständigt liv oberoende av föräldrarna.⁷³ Ett eventuellt beroendeförhållande kan brytas genom till exempel en förälders agerande⁷⁴, och ett beroendeförhållande som uppkommer efter den härvarandes flyttning till Sverige ska i princip inte kunna ligga till grund för uppehållstillstånd enligt bestämmelsen.⁷⁵

Att ansökan om uppehållstillstånd enligt äldre förarbeten och praxis förutsätts ha getts in relativt snart efter anknytningspersonens bosättning i Sverige behöver inte påverka bedömningen negativt i den här typen av situationer. Det beror på att detta krav i första hand har betydelse för frågan om ett beroendeförhållande kan sägas finnas när det har dröjt mellan anknytningspersonens bosättning i Sverige och ansökan om familjeåterförening. När både anknytningspersonen och den sökande vistas i Sverige får det förutsättas att de även lever tillsammans i Sverige.⁷⁶

bedömer att en rimlig avvägning är att anhöriga utöver kärnfamiljen i princip ska ha rätt till uppehållstillstånd här endast om de i hemlandet ingått i samma hushållsgemenskap som den härvarande. En sådan avvägning torde också ligga i linje med Europadomstolens tolkning av Europakonventionens stadgande (artikel 8) om skydd för familjelivet". Se även prop. 2020/21:192, s. 89 och 90, Europadomstolens dom den 23 juni 2008 i målet Maslov mot Österrike, se även MIG 2016:13.

⁷⁰ I MIG 2007:2 tillämpade Migrationsöverdomstolen aktuell bestämmelse trots att såväl sökanden som anknytningspersonen befann sig i Sverige. Även i nu aktuella förarbeten, prop. 2020/21:191, s. 90, anges att 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen kan bli tillämplig när ett barn fyllt 18 år under tillståndstiden i Sverige.

⁷¹ Jfr MIG 2008:33.

⁷² Prop. 1996/97:25 s. 113 f. och prop. 2004/05:170 s. 181.

⁷³ Jfr MIG 2009:29, se också MIG 2015:21.

⁷⁴ Jfr MIG 2014:7 och MIG 2008:33.

⁷⁵ Jfr. MIG 2007:18 och MIG 2008:2.

⁷⁶ Jfr MIG 2007:2.

2.9 En utlänning som är förälder till och vårdnadshavare för och sammanbor med ett barn i Sverige

Bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 3 utlänningslagen gör det möjligt att bevilja uppehållstillstånd för en förälder som är vårdnadshavare för och sammanbor med ett barn som är bosatt i Sverige.⁷⁷

För förlängning av ett uppehållstillstånd som har beviljats på denna grund krävs det att förutsättningarna fortfarande är uppfyllda, dvs. att föräldern alltjämt har vårdnad – delad eller ensam – om barnet och sammanbor med barnet i Sverige.

2.10 En utlänning som ska utöva umgänge med ett barn i Sverige

Bestämmelsen i 5 kap. 3 a § första stycket 4 utlänningslagen innebär att uppehållstillstånd kan ges till en utlänning som ska utöva umgänge i inte begränsad omfattning med ett barn som bor i Sverige.⁷⁸ För förlängning av ett uppehållstillstånd som har beviljats på denna grund krävs det att förutsättningarna även fortsättningsvis är uppfyllda, dvs. i huvudsak att föräldern alltjämt ska utöva umgänge i tillräcklig omfattning och att barnet – som även vid förlängningstillfället måste vara ett barn – är bosatt i Sverige. Det är en framåtsyftande bedömning som ska göras. När det är fråga om förlängning av uppehållstillstånd bör däremot, vid denna framåtsyftande bedömning, hänsyn tas även till hur umgänget har utövats, dess utformning och omfattning, under tillståndstiden. Det ska beaktas om det finns en ömsesidig vilja till umgänge. Barnets ålder och möjligheterna att tillgodose umgänget på annat sätt än genom att föräldern beviljas uppehållstillstånd i Sverige har också betydelse för bedömningen.⁷⁹

2.11 Förlängning av ett uppehållstillstånd som har beviljats med stöd av 5 kap. 3 a § tredje stycket utlänningslagen

I 5 kap. 3 a § tredje stycket utlänningslagen regleras möjligheten att bevilja uppehållstillstånd även i andra situationer än de som avses i 5 kap. 3 a § första och andra stycket utlänningslagen. För ett uppehållstillstånd enligt dessa regler krävs dels att det finns synnerliga skäl, och dels att någon av förutsättningarna i punkterna 1-3 i bestämmelsen är uppfyllda.⁸⁰

Det finns inte heller rörande tillämpningen av bestämmelserna i 5 kap. 3 a § tredje stycket utlänningslagen någon närmare vägledning kring hur prövningen ska ske vid en ansökan om förlängning av uppehållstillstånd. Frågan om hur rekvisiten ska tolkas och tillämpas bör enligt lagstiftaren få sitt svar i rättspraxis.⁸¹

⁷⁷ Om barnet till exempel har tidsbegränsat uppehållstillstånd är kravet på att vara "bosatt i Sverige" i princip inte uppfyllt, jfr. MIG 2008:1. Se också MIG 2016:9, men jfr även med prop. 1996/97:25 s. 285, prop. 1999/2000:43 s. 62, prop. 2005/06:72 s. 28 och Utlänningslagen – Vägledande beslut, UN 396-99).

⁷⁸ Om barnet till exempel har tidsbegränsat uppehållstillstånd är kravet på att vara "bosatt i Sverige" i princip inte uppfyllt, jfr. MIG 2008:1. Se också MIG 2016:9, men jfr även med prop. 1996/97:25 s. 285, prop. 1999/2000:43 s. 62, prop. 2005/06:72 s. 28 och Utlänningslagen – Vägledande beslut, UN 396-99).

⁷⁹ Jfr MIG 2008:26.

⁸⁰ Att utlänningen är 1) är adopterad i vuxen ålder, 2) är anhörig till en utlänning, som är flykting eller alternativt skyddsbehövande eller 3) på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

⁸¹ Jfr prop 2020/21:191 s. 96.

Bestämmelserna i 5 kap. 3 a § tredje stycket utlänningslagen är subsidiära till tillståndsgrunderna i första stycket, och tillståndsprövningen görs inom en snäv ram. Kravet på synnerliga skäl innebär att bestämmelsen är av undantagskaraktär. Det ska röra sig om ömmande och udda situationer.⁸²

Vid förlängningstillfället får provningen bland annat ta sikte på frågan om de omständigheter som tidigare har bedömts utgöra synnerliga skäl kvarstår. Om omständigheterna är oförändrade är utgångspunkten att det fortfarande finns sådana synnerliga skäl. Dessa omständigheter kan dock ha förändrats under tiden med uppehållstillstånd. Om omständigheterna har varit kopplade till den sökandes situation i hemlandet får det göras en framtidsytande bedömning som utifrån nu aktuella situationen i Sverige och konsekvenserna för den sökande av ett avslagsbeslut och ett eventuellt återvändande till hemlandet.

1. Upphållstillstånd för en utlänning som är adopterad i Sverige i vuxen ålder

För barn som har blivit myndiga är möjligheterna att få uppehållstillstånd i Sverige mer begränsade än för underåriga. Detta gäller både biologiska och adopterade barn. Upphållstillstånd för en vuxen adopterad prövas i första hand enligt bestämmelserna om tidigare hushållsgemenskap och särskilt beroendeförhållande i 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen. I de fall uppehållstillstånd inte kan ges på den grunden kan det istället bli aktuellt att bevilja uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § tredje stycket 1 utlänningslagen. Det kan t.ex. föreligga synnerliga skäl om adoptionen har som främsta syfte att befästa en personlig relation mellan den adoptionssökande och den adopterade eller om det finns en nära faktisk anknytning mellan adoptivföräldrarna och adoptivbarnet.⁸³ När en ansökan om förlängning av ett uppehållstillstånd som har beviljats på den grunden ska prövas får provningen huvudsakligen avse frågan om de omständigheter som har utgjort synnerliga skäl, och därmed legat till grund för uppehållstillstånd, kvarstår eller om har förändrats på ett sätt som gör att det inte längre finns förutsättningar för uppehållstillstånd enligt bestämmelsen.

2. Upphållstillstånd för en utlänning som är anhörig till en utlänning som är flykting eller alternativt skyddsbehövande

Skyddsbehövande har i regel inte möjlighet att besöka sitt hemland och har därför getts möjlighet att i undantagsfall medges återförening i Sverige med vissa släktingar som inte ingår i kärnfamiljen. Vid bedömningen ska hänsyn tas till vilka anhöriga den härvarande personen har här i landet och vilka anhöriga som finns kvar i hemlandet. Provningen av ansökan om förlängning av ett uppehållstillstånd på denna grund får huvudsakligen ta sikte på frågan om de omständigheter som har utgjort synnerliga skäl, och därmed legat till grund för uppehållstillstånd, kvarstår eller om har förändrats på ett sätt som gör att det inte längre finns skäl för förlängt uppehållstillstånd. Även syftet med bestämmelsen får beaktas, och om det även fortsättningsvis finns skäl för uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytningspersonens behov släktingens stöd.

3. Upphållstillstånd för en utlänning som på annat sätt har särskild anknytning till Sverige

⁸² Jfr prop. 2004/05:170 s. 183-184 och s. 277.

⁸³ Jfr prop. 2004/05:170 s. 277.

5 kap. 3 a § tredje stycket 3 utlänningslagen är tänkt att kunna tillämpas som ventil i olika situationer, och kan vara tillämplig för vissa anhängiga som inte helt uppfyller kraven för uppehållstillstånd enligt första och andra styckena.⁸⁴ Det är en sammantagen bedömning som ska göras, som ska fokusera på om den sökandes sociala, säkerhetsmässiga eller humanitära situation framstår som särskilt utsatt.⁸⁵

Bestämmelsen kan aktualiseras både när den sökande befinner sig i hemlandet eller annat land och ansöker om uppehållstillstånd före inresan, och när den sökande redan befinner sig i Sverige.⁸⁶ Om den sökande har beviljats uppehållstillstånd huvudsakligen på grund av sin situation i hemlandet uppstår frågan om hur förutsättningarna för förlängt uppehållstillstånd ska bedömas när den sökande befinner sig i Sverige.

En bedömning får göras i varje enskilt fall. Utgångspunkten bör vara att det ska göras en framåtsyftande bedömning, och att omständigheterna även i detta läge ska vara udda och ömmande. Prövningen bör bland annat omfatta frågan om vilka konsekvenserna skulle bli om den sökande tvingades återvända till hemlandet. Eventuella förändringar i till exempel den sökandes hemland, sociala situation eller hälsotillstånd ska beaktas.

Det krävs att den sökande även vid förlängningstillfället har särskild anknytning till Sverige. Om det är fråga om anknytning till Sverige genom en nära anhörig har det betydelse om deras levnadsförhållanden är oförändrade. Om levnads- och familjeförhållanden har förändrats, till exempel genom att släktingarna inte lever tillsammans, får det vägas in i bedömningen om personen fortfarande har en särskild anknytning till Sverige.

2.12 Förlängning av uppehållstillstånd som har getts med stöd av 5 kap. 16 § utlänningslagen

Bestämmelsen i 5 kap. 16 § utlänningslagen rör fortsatt uppehållstillstånd för dem vars tidigare tillstånd har beviljats med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket. Ett uppehållstillstånd som beviljas enligt 5 kap. 16 § ska vara tidsbegränsat och gälla i tretton månader.

Ett uppehållstillstånd som har beviljats med stöd av 5 kap. 16 § utlänningslagen kan inte förlängas, dvs. det går inte att ge ett nytt uppehållstillstånd med stöd av samma bestämmelse. 5 kap. 16 § utlänningslagen kan inte heller ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd.⁸⁷ Vid prövningen av en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd för en person som har haft ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen kan det därmed bli fråga om att ta ställning till om det finns skäl för uppehållstillstånd på annan grund, ett så kallat statusbyte.⁸⁸

När den huvudsakliga grunden för ett uppehållstillstånd 5 kap. 16 § utlänningslagen har varit anknytning till en person, och det i förlängningsansökan åberopas anknytning till samma person, kan vissa särskilda överväganden behöva göras.

⁸⁴ Se prop. 2004/05:170 s. 184 och MIG 2007:1.

⁸⁵ MIG 2007:18.

⁸⁶ Jfr MIG 2008:33.

⁸⁷ Se 5 kap. 16 § andra stycket utlänningslagen. Jfr prop. 2020/21:191 s. 100. Se också avsnitt 3.4.

⁸⁸ Det innebär att undantaget i 5 kap. 18 § andra stycket 11 utlänningslagen kan aktualiseras.

Det finns å ena sidan inget undantag i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen som uttryckligen omfattar denna situation. Å andra sidan rör det sig om en ansökan om fortsatt av uppehållstillstånd på oförändrad grund. I äldre förarbetsuttalanden har uttalats att det finns behov av att ha en allmän undantagsregel i 5 kap. 18 § utlänningslagen, eftersom det kan förekomma fall som inte kan hänföras till något av de andra undantagen. Som exempel anges att det kan vara fråga om förlängning av andra tidsbegränsade uppehållstillstånd än vid uppskjuten invandringsprövning eller att den sökande åberopar en ny grund för sin ansökan om förlängning.⁸⁹ Det infördes därför ett särskilt undantag.⁹⁰ När den sökande har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 16 § utlänningslagen på grund av särskild anknytning till Sverige, och vid förlängningsansökan åberopar samma grund för fortsatt uppehållstillstånd, finns det mot den bakgrunden som utgångspunkt förutsättningar för att bifalla ansökan efter inresan med stöd av undantagsregeln i 5 kap. 18 § andra stycket 11 utlänningslagen. Anknytningen som sådan får då situation prövas enligt regelverket i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. 5 kap. 3 g tredje stycket utlänningslagen utgör i denna situation inte något hinder mot att bevilja uppehållstillstånd på grund av anknytning enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen.⁹¹

Om det inte går att ge uppehållstillstånd på någon annan grund ska en prövning göras enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen.

2.13 Tillståndstider och förutsättningarna för permanent uppehållstillstånd

Tillståndstiderna för uppehållstillstånd på grund av anknytning regleras i 5 kap. 3 g § utlänningslagen. Ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av anknytning till en utlänning som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd⁹² ska gälla för samma tid som anknytningspersonens uppehållstillstånd. Giltighetstiden för ett uppehållstillstånd som beviljas på grund av anknytning till en person som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige ska gälla i två år. Detsamma gäller för andra uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 a § första eller tredje stycket utlänningslagen. Om ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas ska giltighetstiden vid varje förlängningstillfälle bestämmas till två år. Uppehållstillståndet får däremot inte gälla för längre tid än anknytningspersonens tillstånd.

Enligt 4 kap. 23 § utlänningsförordningen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som huvudregel inte beviljas för längre tid än utlänningens pass gäller. Enligt praxis från Migrationsöverdomstolen gäller denna begränsning även i de fall en längre tillståndstid uttryckligen anges i utlänningslagen.⁹³

⁸⁹ Prop. 1999/2000:43 s. 65.

⁹⁰ Numera 5 kap. 18 § andra stycket 11 utlänningslagen.

⁹¹ Det beror på att begränsningen i 5 kap. 3 g § tredje stycket utlänningslagen inte omfattar uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen, utan bara avser uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket utlänningslagen.

⁹² Som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller på grund av synnerligen omständigheter eller verkställighetshinder.

⁹³ I tidigare lydelsen av 5 kap. 3 § tredje stycket första meningen utlänningslagen angavs att uppehållstillstånd enligt denna paragraf ska gälla minst ett år. Migrationsöverdomstolen har dock i beslut upphävt migrationsdomstols dom och återförvisat målet med hänsyn till att migrationsdomstolen beviljat uppehållstillstånd för ett år enligt 5 kap. 3 §, trots att passets giltighetstid därmed överskreds (se

Det betyder exempelvis att en person som får tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person bosatt i Sverige inte kan få det tvååriga tillstånd som följer av 5 kap. 3 g § utlänningslagen om hans eller hennes pass har en kortare giltighetstid. Detta gäller under förutsättning att inga av undantagen i 4 kap. 23 § utlänningsförordningen är aktuella.⁹⁴

Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas när en utlänning har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år, under förutsättning att de särskilda kraven i 5 kap. 7 § är uppfyllda.⁹⁵ Ett permanent uppehållstillstånd kan bara beviljas i samband med en prövning av en ansökan om nytt uppehållstillstånd och förutsätter att det – i anknytningsfall – finns en grund för att bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 3 eller 3 a § utlänningslagen. En person som uppfyller förutsättningarna för uppehållstillstånd enligt någon av dessa bestämmelser och därtill uppfyller de särskilda kraven i 5 kap. 7 § utlänningslagen kan beviljas permanent uppehållstillstånd även om anknytningspersonen har ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Om det finns grund för uppehållstillstånd enligt en viss bestämmelse i 5 kap. 3 eller 3 a §§ utlänningslagen, men de särskilda kraven i 5 kap. 7 § utlänningslagen inte är uppfyllda, beviljas istället ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd. Tillståndstiden ska i ett sådant fall bestämmas i enlighet med anvisningarna i 5 kap. 3 g § andra och tredje stycket utlänningslagen.

MIG 2010 not. 416, men jfr även med Migrationsöverdomstolens beslut den 27 juni 2011 i mål UM 4434-11). Det innebär att om grund för uppehållstillstånd föreligger enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen, men kvarvarande giltighetstid för passet är kortare än ett år, så ska sökanden beredas tillfälle att förlänga giltighetstiden. Om så inte sker begränsas tillståndstiden till passets giltighetstid.

⁹⁴ Huvudregeln gäller, om inte 1. utlänningen är medborgare i Schweiz, 2. utlänningen är en sådan anhörig till en schweizisk medborgare som avses i 16 §, 3. utlänningen har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat,, 4. utlänningen är en sådan anhörig till en utlänning som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat som avses i 16 a §, eller 5. det annars finns särskilda skäl.

⁹⁵ 5 kap. 3 g § fjärde stycket utlänningslagen. Se också 5 kap. 7 § utlänningslagen.